

EL toetuste kasutamine valdade ja linnade sotsiaalse taristu arendamisel

Riigikogu riigieelarve kontrolli erikomisjoni istung 26.01.2012

Auditis käsitletud toetusmeetmed

	meetme nimetus	toetust saanud projektide arv	toetussumma
KOIT kava projektid	4.6.1 „Kohaliku füüsilise elukeskkonna arendamine“ (2004-2006)	117	30 mln EURi
	2.4.1 „Kohalike avalike teenuste arendamine“ (2007-2013)	168	118 mln EURi
noorsootöö investeerimisprojektid	4.3 „Kutse- ja kõrghariduse ning seda toetava infrastruktuuri kaasajastamine“ (2004-2006)	12	1,4 mln EURi
	2.5.1 „Avatud noortekeskuste, teavitamis- ja nõustamiskeskuste ning huvikoolide kaasajastamine“ (2007-2013)	47	19 mln EURi

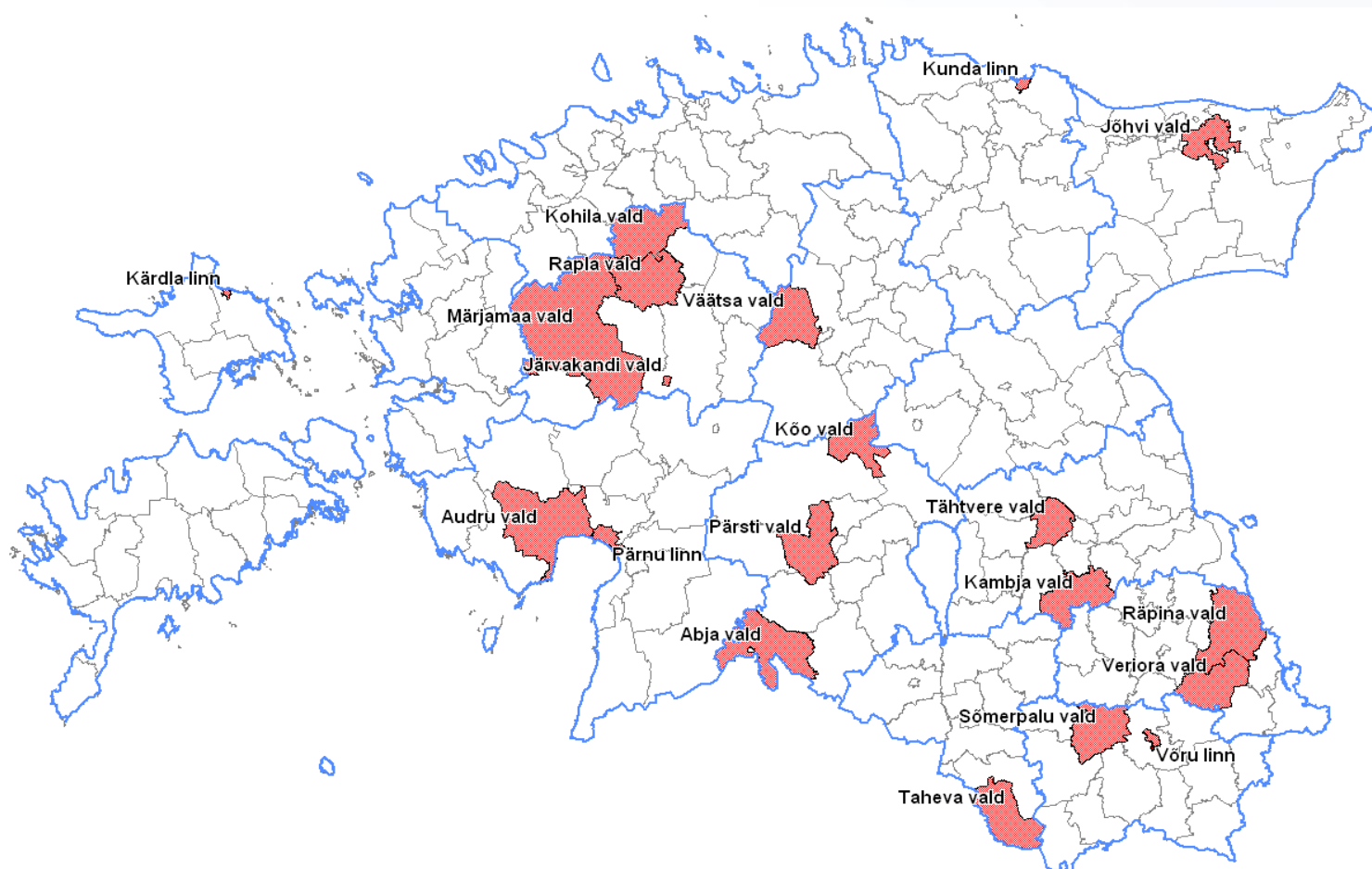
Toetusraha valdkondlik jaotus

KOIT-KAVA PROJEKTID	
valdkond	projektide %
üldhariduskoolid	45%
lasteaiaid	27%
sotsiaalhoolekande asutused	8%
kultuuri- ja rahvamajad ning raamatukogud	7%
muu tehniline taristu (tänavavalgustus, sillad jms)	6%
spordi- ja vaba aja objektid	5%
multifunktsionaalsed keskused (nt lasteaed-külakeskus jms)	4%

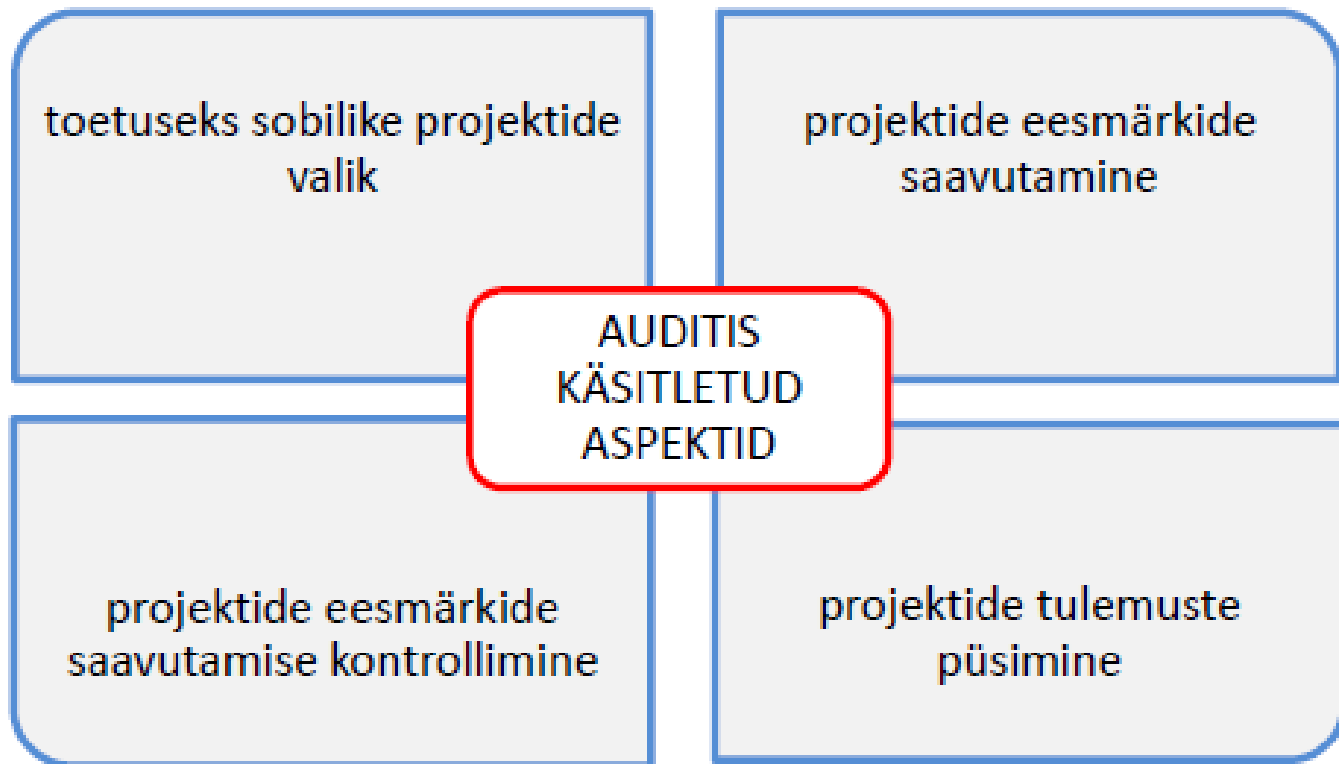
NOORSOOTÖÖ INVESTEERIMISPROJEKTID	
valdkond	projektide %
avatud noortekeskused	71%
huvikoolid	17%
teavitamis- ja nõustamiskeskused	12%

Auditeeritud projektid ja KOvid

Juhuvalik 2010.a lõpuks lõppenud projektidest. Valikus haridusvaldkonnast, sotsiaalhoolekande valdkonnast, spordi- ja vabaaja valdkonnast, kultuurivaldkonnast ning noorsootöö valdkonnast igaühest 4 objekti.

Auditis käsitletud aspektid

Auditi tähelepanekud

PROJEKTIDE VALIKUPROTSESS

Projektide valikuprotsess on vähe läbipaistev. S.t hindamismetoodika soosib subjektiivsust ning hinnangu asjaolusid ei panda kirja.

Projekti kriteeriumitele vastavust hinnatakse hinneteskaalal. Metoodikas on kirjeldatud vaid selle äärmuspunktidele vastavad asjaolud, muude hinnete puhul otsustab hindaja ise, mida oluliseks peab.

Nt sai 2007-2010 KOIT kava projektide eeltaotluste hindamisel valida hinde vahemikus 0-4, kui tuli selgitada, kas taotleja on ka varem saanud riigieelarvest või EL rahast toetust.

Probleemiks on ka, et hinnet mõjutanud asjaolusid ei panda korralikult kirja, nagu ka hilisemat arutelu projektide paremusjärjestuse kohta.

Auditi tähelepanekud

EESMÄRKIDE SAAVUTAMINE JA SELLE KONTROLLIMINE

A. Projektidel on mõõdetamatud eesmärgid.

Eesmärkide sõnastamisel on esitatud läbisegi projektide otsesed tulemused ja mõjud (nt kohalike elanike rahulolu ning elukvaliteedi kasv). Mõjudele ei ole aga mõõdikuid seatud. **Seega on püstitatud eesmäärke, mille täitmises ei ole olnud kavas veenduda.** Seda saab ette heita 40%-le KOIT kava projektidest ning 50%-le noorsootöö investeerimisprojektidest.

B. Kõikide eesmärkide täitmist ei kontrollita.

Eesmäärke hindas täielikult täidetuks 75% auditeeritud KOVidest. Hinnang tugineb omavalitsusjuhtide sisetundele ja objekti kasutajate positiivsele tagasisidele. Spetsiaalseid uuringuid ei ole tehtud.

Rakendusüksused veenduvad objekti valmimises, kuid pööravad vähem tähelepanu muutusele avalikes teenustes. Nt EAS, küll kogub selle kohta andmeid, kuid andmete õigsust üle ei kontrolli.

C. Tulemusindikaatorite kohta kogutakse ebatäpseid andmeid.

Kasusaajate arvu kui olulist tulemusindikaatorit mõistetakse erinevalt ning selle kohta esitatakse sarnastes projektides erinevaid andmeid.

D. Struktuuri toetuste registrist on osa andmeid puudu.

Puudu oli andmeid eesmärkide, kontrollitulemuste ning tulemusnäitajate kohta.

Auditi tähelepanekud

PROJEKTIDE TULEMUSED JA NENDE PÜSIMIST MÕJUTAVAD TEGURID

A. Toetusest soetatud vara on sihipäraselt kasutuses. Projektiga lisandunud teenuseid osutatakse üldjuhul ka täna.

Veenduti, et toetusest soetatud vara on alles ning seda kasutatakse teenuste osutamiseks. Projektiga lisandunud avalikke teenuseid osutati ühe erandiga (Võru linna noortekeskus) ka auditeerimise ajal.

B. Auditi tulemused ei viita, et projektide tulemused ei võiks pikemaajaliselt püsida.

Potentsiaalsete kasusaajate arvu ning finantsnäitajate muutuselt ei erine toetust saanud KOVid oluliselt ülejäänutest. Toetust saanute hulgas on üksikuid KOVisid, kelle näitajad viitavad kõrgemale riskile (*elanike arv on vähenenud kiiremini, omafinantseerimise võimekus on viimasel ajal olnud suhteliselt madal või ollakse kimpus laenukoormusega*), kuid ei saa väita, et see mõjutaks otsustavalt teenuste osutamist.

Toetust saanud objekti majandamiskulud ei ole enamikel juhtudel KOVi majandamiskulusid paisutanud (KOVide vahetõlgend 54:46) ning täna ei ole auditeeritud objektide majandamine KOVile ülejõukäiv.

Auditi tähelepanekud

MÄRKUSED PROJEKTIDE TULEMUSTE JUURDE!

Projektide tulemusi on hinnatud saadaolevate andmete alusel. Projektide tulemuste jätkusuutlikkuse hindamist tuleb võtta reservatsiooniga, kuna:

A. Täna ei ole näiteks riigis terviklikku ülevaadet KOVi sotsiaalse taristu objektide paiknemisest, mistõttu on ka raske kindlaks teha, kuidas nad omavahel kasusaajate pärast konkureerivad.

B. Suurem osa toetusrahast on läinud üldhariduskoolidele, kuid nende jätkusuutlikkuse hindamiseks ei ole üheseid kriteeriumeid. Koolivõrgu korrastamiseks on riigis valikud tegemata.

Auditi soovitused

Auditi tulemusena on kavas teha kokku 8 soovitus:

- valikuprotsessi läbipaistvuse suurendamiseks soovitusel HTMile ja SIMile,
- projektide eesmärkide täpsemaks seadmiseks ja nende suuremaks kontrollimiseks soovitusel HTMile, SIMile, EASile ja Innovele.
- kasusaajate arvu kui olulise tulemusindikaatori täpsemaks kasutamiseks SIMile,
- struktuuritoetuste registri andmekoosseisu tõhusamaks kontrollimiseks RMile,
- KOVide sotsiaalse taristu objektide paiknemise osas parema ülevaate loomiseks SIMile,
- selgemate hinnangukriteeriumite väljatöötamiseks toetatavate haridusasutuste jätkusuutlikkuse hindamiseks SIMile.